

แนวทางที่ดีในการจัดทำ Curriculum Mapping ในหลักสูตร (มคอ.2)

แนวทางที่ดีในการจัดทำแผนที่การกระจายความรับผิดชอบ (Curriculum Mapping) ในรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) ควร มีเพียง 1 ตารางเท่านั้นในหลักสูตร หรืออาจมีเพียงแค่ 2 ตารางในหลักสูตร (คือ หมวดศึกษาทั่วไป และหมวดวิชาเฉพาะ ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาหมวดศึกษาทั่วไปจะพัฒนาหลังจากการพัฒนาวิชาเฉพาะของหลักสูตร) ในการดำเนินการสามารถดำเนินการได้ 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 แบบบูรณาการมาตรฐานผลการเรียนรู้ กรณีนี้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะต้องมีความชัดเจนว่า หลักสูตรนี้ต้องการให้ ผู้เรียนเกิดมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน ตามกรอบ TQF อะไรบ้าง แล้วจึงพิจารณาว่า แต่ละรายวิชาที่มาจากคณะอื่นๆ ซึ่ง นักศึกษาจะต้องไปเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ (เช่น วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ วิชาเอก) มีจุดเด่นของมาตรฐานผลการ เรียนรู้อะไรที่อาจารย์ในรายวิชานั้นๆ กำหนดและมีความสอดคล้องกับหลักสูตร แล้วนำมาบูรณาการเขียนเป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ ของหลักสูตร (มคอ.2) โดยไม่จำเป็นต้องเก็บรายละเอียดทั้งหมดของแต่ละรายวิชาไว้ใน มคอ.2 เพราะรายละเอียดทั้งหมดที่อาจารย์ ผู้สอนแต่ละรายวิชากำหนดไว้จะปรากฏใน มคอ.3 ของรายวิชานั้น ซึ่งเป็นการให้อิสระและความยืดหยุ่นแก่อาจารย์ผู้สอนที่จะเพิ่มเติม รายละเอียดให้มากกว่าหรือลึกลงกว่าที่ มคอ.2 กำหนดตามความถนัดของอาจารย์แต่ละท่านและตามลักษณะธรรมชาติของรายวิชานั้นๆ

ดังนั้น การเขียนมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ดีในหลักสูตร จะต้องถอดแนวคิดมาจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ปรากฏ ในกรอบ TQF หรือ มคอ.1 (ถ้ามี) นำมาเขียนมาตรฐานผลการเรียนรู้ใน มคอ.2 ในลักษณะที่เอื้อหรือรองรับมาตรฐานผลการเรียนรู้ ของรายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ ได้ และเมื่อจะถ่ายทอดมาตรฐานผลการเรียนรู้จาก มคอ.2 ไปยังรายวิชา อาจารย์ผู้สอนแต่ละ รายวิชาจะสามารถเพิ่มเติมรายละเอียดที่เป็นความเฉพาะเจาะจงของรายวิชานั้นๆ เพิ่มขึ้นใน มคอ.3 ได้อีกอย่างอิสระ ทั้งนี้ การ เขียนมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเขียนให้เห็นพฤติกรรมของผู้เรียนว่าจะสามารถทำอะไรได้ ทำอะไรเป็นได้อย่างชัดเจนต่อไป ตัวอย่างเช่น

มาตรฐานผลการเรียนรู้ในหลักสูตร

คุณธรรม จริยธรรม	ด้านความรู้	ทักษะทางปัญญา	ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	ทักษะในการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	ทักษะการจัดการการ เรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. แสดงความซื่อสัตย์ สุจริต อย่างสม่ำเสมอ 2. แสดงออกถึงความมี ระเบียบ และมีความ รับผิดชอบต่อตนเอง 3. แสดงออกถึงความมี จิตสำนึกและตระหนัก ใน การ ปฏิบัติ ตาม จรรยาบรรณในการ ประกอบอาชีพ 4. แสดงออกถึงความ เคารพสิทธิและความ คิดเห็นของผู้อื่น 5. แสดงความคิดเห็น หรือพฤติกรรมที่มีจิต สาธารณะ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถอธิบายถึง ความรู้ในหลักการ และทฤษฎีในรายวิชา หรือศาสตร์ที่เรียน 2. สามารถบูรณา การความรู้พื้นฐานใน รายวิชาต่างๆ ที่เรียน กับการเรียนในสาขา ค รุ ศ า ส ต ร์ ศึกษาศาสตร์ได้ 3. สามารถติดตาม ความก้าวหน้าทาง วิชาการในรายวิชาที่ เรียน และในสาขาครุ ศาสตร์ 4. ใช้ความรู้รอบรู้ใน ศาสตร์ต่างๆ ที่เรียน ไปประยุกต์กับการ ดำรงชีวิตประจำวัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถแสดงออกถึง การคิดวิเคราะห์อย่างเป็น ระบบ และมีเหตุผล 2. นำความรู้ทางสาขา ไป ประ ยุ กต์ ใช้ กับ สถานการณ์ต่างๆ ได้ อย่าง ถูก ต่ อ ง และ เหมาะสม 3. มีความใฝ่รู้ สามารถ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่ หลากหลายได้อย่าง ถูกต้อง เพื่อการนำไปสู่ การสร้างสรรค์นวัตกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นในฐานะ ผู้นำ และสมาชิกที่ดี ของกลุ่ม 2. มีความรับผิดชอบ ต่อสังคมและองค์กร 3. สามารถปรับตัวให้ เข้ากับสถานการณ์ และ วัฒนธรรมองค์กร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถประยุกต์ความรู้ทาง คณิตศาสตร์เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ การแก้ปัญหาและ การนำเสนอได้อย่างเหมาะสม 2. สามารถใช้ภาษาไทย ในการ สื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเลือกรูปแบบการ สื่อสารได้อย่างเหมาะสม 3. ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และค้นคว้าข้อมูลเพื่อจัดทำ รายงานและการนำเสนอได้ 4. สามารถใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการเก็บรวบรวม สืบค้น และนำเสนอข้อมูลได้ อย่าง มี ประสิทธิภาพ และ เหมาะสมกับสถานการณ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แสดงความเชี่ยวชาญ ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยที่มี รูปแบบหลากหลายทั้งที่ เป็นทางการ (Formal) กึ่งทางการ (Non-formal) และไม่เป็น ทางการ (Informal) อย่างสร้างสรรค์ 2. แสดงความเชี่ยวชาญ ในการจัดการเรียนรู้ด้วย นวัตกรรมสำหรับเด็ก ปฐมวัยที่หลากหลายทั้งที่ มีความสามารถพิเศษ ปานกลาง และที่มีความ ต้องการพิเศษ 3. แสดงความเชี่ยวชาญ ในการ บูรณาการการ จัดการเรียนรู้ในสาขาวิชา/ วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย หรือปฐมวัยศึกษาอย่าง มีอาชีพ

การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้สู่รายวิชา

• รับผิดชอบหลัก

○ รับผิดชอบรอง

รายวิชา	คุณธรรมจริยธรรม					ความรู้				ทักษะทาง ปัญญา			ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบต่อ			ทักษะในการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ				ทักษะการจัดการเรียนรู้		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3
กลุ่มภาษาอังกฤษ	•	•		○	○					•			○	•				•				
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	•	○	•	○	•	○	•					○	•	•	○		○		○			
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน	•	•		○			•			•	•		○	•		•				•	•	•
กลุ่มวิชาเฉพาะด้านบังคับ	•	•		○			•			•	•			•		•				•	•	•
วิชาเฉพาะด้านเลือก	•	•	•	○	○	•		○		•	•	○	○	•	○	•				•	•	•

แบบที่ 2 แบบที่ไม่มีการบูรณาการมาตรฐานผลการเรียนรู้จากรายวิชาต่างๆ กรณีนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะรับมาตรฐานผลการเรียนรู้จากรายวิชาในหมวดวิชาและจากคณะที่เป็นเจ้าของรายวิชาต่างๆ แล้วนำมารวบรวมเป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ในหลักสูตรโดยไม่มี การปรับปรุงใดๆ ในการเขียนมาตรฐานผลการเรียนรู้ควรเรียงมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านให้ครบถ้วนก่อนว่ามาจากหมวดใดบ้าง เพื่อให้เห็นความซ้ำซ้อน และจะเป็นประโยชน์ต่อการทบทวนมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่เป็นจุดเด่นของบัณฑิตในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไป เพื่อให้เห็นจุดเด่นเฉพาะของมาตรฐานผลการเรียนรู้ในหลักสูตร กรณีนี้ มาตรฐานผลการเรียนรู้ในหลักสูตร (มคอ.2) จะเป็นแบบเดียวกับในรายวิชา (มคอ.3) ตัวอย่างเช่น

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย

มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านรวม 6 ด้าน แต่แสดงตัวอย่างเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรม ในบางรายวิชา

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป
 1. คุณธรรมค้ำจุนโลก เช่น พรหมวิหารธรรม 4 สังคหวัตถุ 4
 2. คุณธรรมจริยธรรมเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น จริยธรรมของเวลา สิทธิและความรับผิดชอบของมนุษย์ ความเป็นธรรมระหว่างคนรุ่นปัจจุบันกับคนรุ่นหลัง ความใจกว้าง และความอดทน
 3. คุณธรรมจริยธรรมของผู้นำที่มีหัวใจประชาธิปไตย และผู้นำที่หลากหลาย
2. หมวดวิชาเฉพาะ
 - 2.1 วิชาชีพครู
 4. คุณธรรม จริยธรรมสำหรับครู เช่น กัลยาณมิตรธรรม 7
 5. จรรยาบรรณวิชาชีพที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพ คือ ครูสภา
 - 2.2 วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
 6. มีคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูระดับการศึกษาปฐมวัย มีจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและค่านิยมที่พึงประสงค์
 7. ยอมรับในคุณค่าของความแตกต่างหลากหลาย สามารถนำความรู้ทางคุณธรรม จริยธรรมสำหรับครูระดับการศึกษาปฐมวัยไปใช้ในการดำรงชีวิตและประกอบวิชาชีพ

แผนที่การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้สู่รายวิชา (ตัวอย่างเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม)

- รับผิดชอบหลัก
- รับผิดชอบรอง

รายวิชา	คุณธรรมจริยธรรม						
	1	2	3	4	5	6	7
1. หมวดศึกษาทั่วไป							
1.1 รายวิชาตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย							
1.1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	•	•	○				
1.2 รายวิชาตามข้อกำหนดของคณะ							
1.2.1 รายวิชาบังคับ							
2719111 วิชาภาษาไทย	○	•	○				
2736210 วิชาสุนทรียะนิยม	○	•	○				
2. หมวดวิชาแกน (วิชาชีพครู)							
2.1 รายวิชาบังคับของคณะ							
2759214 จิตวิทยาพื้นฐานทางการศึกษา				•	•		
2717302 นวัตกรรมการสอนและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย				•	•		
2716302 การออกแบบและการจัดการเรียนการสอน				•	•		
2.2 วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย							
2717111 วัฒนธรรมและการเล่นในการศึกษาปฐมวัย						•	•
2717221 การศึกษาปฐมวัย						•	•